

บทที่ 8

การเขียนบทโทรทัศน์ประเภทละคร

ละครคือศิลปะการแสดงแขนงหนึ่งที่เลียนแบบธรรมชาติชีวิตจริงของมนุษย์ เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ มีการกำหนดเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นเนื้อหาสาระของละคร อาจนำมาจากเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง หรือเกิดจากจินตนาการ หรืออาจเป็นการผสมผสานระหว่างเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงกับการเสริมเติมแต่งให้เนื้อเรื่องมีสีสันชวนติดตามมากยิ่งขึ้น มีการกำหนดตัวแสดงให้มารับบทบาทในเรื่อง ทำหน้าที่เป็นตัวเดินเรื่อง สื่อเรื่องราวที่เป็นเนื้อหาสาระผ่านการแสดงออกตามบทที่ถูกกำหนดไว้

ประเภทของละครโทรทัศน์

ละครนั้นมีหลายประเภท ไม่ว่าจะสร้างสรรค์ละครเรื่องใด จะต้องทราบหรือต้องทำความเข้าใจเสียก่อนว่า เรื่องราวน่าจะจัดอยู่ในประเภทใด มิฉะนั้นก็จะทำให้น่าคุณสมบัติของละครประเภทหนึ่งไปใช้กับอีกประเภทหนึ่งอย่างไม่ตั้งใจ ซึ่งจะทำให้เกิดความผิดพลาดได้ โดยละครที่ปรากฏทางวิทยุโทรทัศน์นั้นสามารถแบ่งตามลักษณะแนวคิดและสาระของเรื่องได้ดังนี้

1. ละครประเภทโศกนาฏกรรม (Tragedy)

ละครโศกนาฏกรรม มักจะเสนอเรื่องราวจริงจังกเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่มักจะแสดงออกซึ่งการต่อสู้เพื่อคุณค่าของชีวิต เน้นความลำบากทุกข์ยาก หรือความลำเค็ญ ของชีวิต เป็นการต่อสู้กับพลังที่ครอบงำมนุษย์ หรืออยู่เหนือธรรมชาติ เช่น ชะตาฟ้าลิขิต พรหมลิขิต การเผชิญชะตากรรมในรูปแบบต่าง ๆ มักจะจบลงด้วยความเศร้าโศก หรือความหายนะของตัวเอก แต่ก็นำความสุขบางประการมาสู่ครอบครัว เช่น เรื่อง โรมิโอ แอน จูเลียส ซึ่งแม้ว่าทั้งคู่จะตายไปด้วยกัน แต่ก็ทำให้ครอบครัวของพวกเขาเลิกการชนฆ่า อาฆาตพยาบาทต่อกัน

ภาพที่ 8.1 ละครประเภทโศกนาฏกรรม (Tragedy)

ที่มา <https://www.dek-d.com/writer/48012/>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 22 ธ.ค.60,
สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิ.ย. 63

2. ละครประเภทสุขนาฏกรรม (Comedy)

ละครสุขนาฏกรรม จะแสดงความบกพร่องหรือความผิดพลาดของมนุษย์ ซึ่งก่อให้เกิดอุปสรรค ทำให้ชีวิตดูยุ่งเหยิง ไม่นิยมนำเสนอแบบจริงจังเหมือนละครประเภทโศกนาฏกรรม แสดงให้เห็นความไร้แก่นสารของมนุษย์ สะท้อนให้เห็นชีวิตอย่างขบขัน แต่สุดท้ายตัวเอกของเรื่องก็ได้สิ่งที่สูญเสียกลับคืนมา หรือได้ในสิ่งที่แสวงหา ขณะอุปสรรคทั้งหลายทั้งปวง และจบลงด้วยความสุข ละครประเภทสุขนาฏกรรมมีหลายชนิด ได้แก่

2.1 ละครตลกสุขนาฏกรรม (Romantic Comedy)

เป็นละครที่นำเรื่องราวเกินความคาดหมายแต่ก่อให้เกิดความตลก เช่น ละครเรื่อง ตกกะไดหัวใจลอยโจร หรือ เรื่อง นอตติ้ง ฮิลล์ (Notting Hill)

ภาพที่ 8.2 ละครตลกสุขนาฏกรรม (Romantic Comedy)

ที่มา http://ellenechow.blogspot.com/2009/12/blog-post_8459.html,
เผยแพร่เมื่อวันที่ 16 ธ.ค. 52, สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิ.ย. 63

2.2 ละครตลกสถานการณ์ (Sit-com หรือ Situation-comedy)

เป็นละครที่นำเสนอสถานการณ์ให้เกิดความตลก จุดตลกเกิดจากความวุ่นวาย อลเวงผิดฝาผิดตัว ส่วนมากจะเป็นแบบ "บังเอิญ" ทำให้เรื่องราวมักจะ "เหลือเชื่อ" การแสดงก็จะออกท่าออกทางมาก เรียกเสียงหัวเราะจากคนดูได้มาก ที่จริงแล้วตลกแบบนี้มักจะแทรกในละครตลกประเภทอื่น ๆ ด้วยเพราะเป็นวิธีการเรียกเสียงฮาที่ได้ผล เช่น ละครบางรักซอยเก้า

ภาพที่ 8.3 ละครตลกสถานการณ์ (Sit-com หรือ Situation-comedy)

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=1woarono7x4>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 4 พ.ย. 59, สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิ.ย. 63

2.3 ละครตลกโครมคราม (Slapstick Comedy)

ละครตลกโครมครามมีลักษณะเอะอะตึงตัง วังไ่ชุลมุนจับกันไปมา ไม่ต้องใช้ความคิดมากนัก คนดูก็เข้าใจและขบขันได้ เป็นละครที่เล่นกับความเจ็บปวดของร่างกาย พวกตลกตีหัว เคาะกระท่อม การแสดงท่าทางจะแปลกพิสดารผิดปกติ เน้นความเจ็บปวด พิกลพิการ

2.4 ละครตลกร้าย (Black Comedy)

ละครตลกร้าย หมายถึงการนำเรื่องที่ไม่ควรจะตลกมาทำให้ตลก เช่น เรื่องความโศคร้าย ความผิดพลาด ความทุกข์ยาก หรือความเดือดร้อนของตัวละคร หรือแม้แต่การนำเอาประเด็นทางสังคม หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงมาล้อเลียน ทำให้ผู้ชมรู้สึกขบขันและสงสารในเวลาเดียวกัน กล่าวคือ เป็นความตลกบนความหายนะของตัวละคร เช่น เรื่องตลก 69 เป็นต้น

ภาพที่ 8.4 ละครตลกร้าย(Black Comedy)

ที่มา <http://pantipcatch.blogspot.com/2015/05/10.html>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 3 มี.ค. 58,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2.5 ละครตลกผู้ดี (Comedy of Manner or High Comedy)

หมายถึง การเอาลักษณะท่าทางของความเป็นผู้ดี หรือเป็นคนชั้นสูงมาล้อเลียน ต่างกับสุขนาฏกรรมตรงที่ละครประเภทนี้ แม้แต่ตัวละครเอกก็ตกลงไปเสียหมด ตลกตลอดเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นละครที่เสียดสีชีวิตและพฤติกรรมของคนในสังคมชั้นสูง ตัวละครเอกก็มักจะ ละเมิดกฎเกณฑ์กติกาของสังคม ทำให้คนดูรู้สึกสะใจและพึงพอใจ ละครประเภทนี้มักจะเข้าใจได้ยาก เพราะภาษาที่ใช้จะเต็มไปด้วยไหวพริบ นัยยะ และคำพูดเสียดสีอย่างลึกซึ้ง ผู้ชมก็ต้องเข้าใจความหมาย นัยยะและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมที่ละครกล่าวถึงด้วย

2.6 ละครตลกเสียดสี (Satiric Comedy)

ละครตลกแนวเสียดสีนี้จะเน้นการเสียดสีด้วยวิธีการที่รุนแรงกว่าตลกชั้นสูง เพราะจะมุ่งตีแผ่ข้อบกพร่องหรือส้นดานของมนุษย์โดยทั่วไป ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมไหน แต่โดยเนื้อแท้ความเป็นจริงแล้ว ละครเสียดสีสังคมนี้ต้องการจะแก้ไขข้อบกพร่องของสังคมโดยนำมาเยาะเย้ย ถากถาง อาศัยให้เกิดความขบขันหรือความละอายไปในตัว ผู้ชมอันหมายถึงสังคมก็จะพยายามปรับปรุงแก้ไขตนเอง คนเขียนบทจะต้องมีศิลปะในการประพันธ์เป็นอย่างดี

2.7 ละครตลกความคิด (comedy of ideas)

ละครตลกความคิดจัดเป็นละครเสียดสีประเภทหนึ่งเช่นกัน แต่เน้นเอาความคิด ความเชื่อที่ผิดพลาด ล้าสมัย มาเป็นจุดทำให้คนดูรู้สึกขบขัน มักให้ตัวละครทำหน้าที่เป็นตัวแทนของความคิดที่ล้าสมัยและมีค่านิยมผิด ๆ เมื่อผู้ชมดูแล้วจะคิดว่าสิ่งที่เคยยึดถือศรัทธามานั้น

ล้วนไร้แก่นสารดูช่างน่าขันและเหลวไหล สมควรจะได้รับการเปลี่ยน ปรับปรุงให้ดีขึ้น เหมาะสมกับกาลสมัย

2.8 ละครตลกโปกฮา (Farce)

ละครประเภทโปกฮา เป็นละครประเภทที่สร้างความขบขันจากเหตุการณ์ที่แปลกพิสดารหรือเกินความเป็นจริง ออกแนวอะอะตึ่งตึ่ง แต่ก็แฝงไว้ด้วยหลักปรัชญาที่ละเอียดอ่อน ไม่ต้อยไปกว่าละครประเภทอื่น มีจุดเด่นการสร้างความตลกให้แก่ผู้ชม

ภาพที่ 8.5 ภาพตัวอย่างละครตลกโปกฮา

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=xgtF5YT6iMg>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 6 มี.ค. 61, สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิ.ย. 63

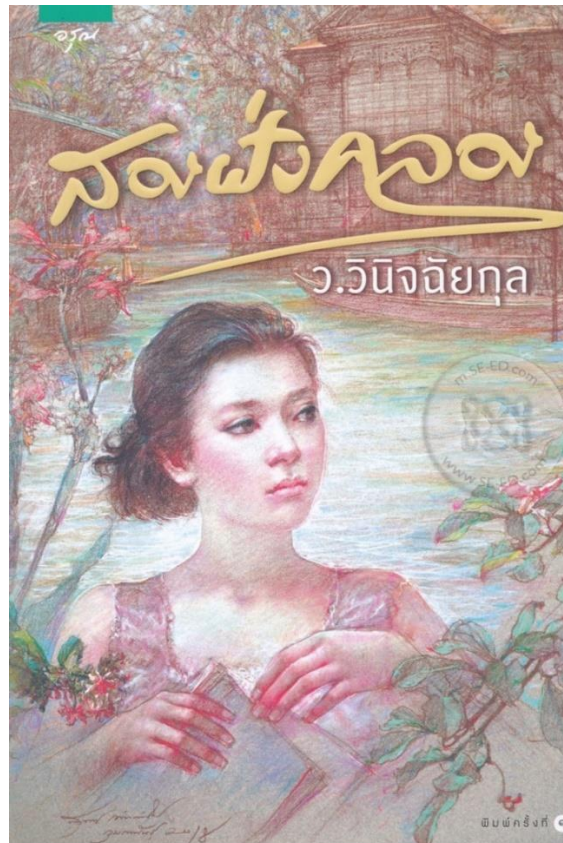
2.9 ละครตลกรักกระจุกกระจิม (Sentimental Comedy & Tearful Comedy)

ละครประเภทนี้เป็นละครแนวตลกเคล้าน้ำตา เป็นความบันเทิงเรีงรมย์ที่ปริบูรณ์ไปด้วยอารมณ์ ความอ่อนไหว เน้นความซื่อ ความน่ารักของตัวละคร เพื่อให้เกิดความเห็นอกเห็นใจ ความเมตตาสงสาร ต่อตัวเอกของเรื่องเป็นพิเศษ ความตลกส่วนมากมักจะเป็นบทของผู้ต่ำต้อย เช่น สาวใช้ คนขับรถ คนสวน หรือผองเพื่อนของตัวเอก เป็นต้น

ไม่ว่าละครตลกจะเป็นแบบไหน สิ่งสำคัญที่สะท้อนออกมาให้เห็นก็คือละครจะมองมนุษย์ด้วยสายตาของผู้วิจารณ์ ใช้ความคิดมากกว่าอารมณ์ สื่อให้ผู้ชมเห็นความบกพร่อง อ่อนแอ ต่ำต้อย ทำให้รู้ว่ามนุษย์เรานี้ช่างเต็มไปด้วยความบกพร่องเสียจริง แต่ก็ทำให้ผู้ชมชอบและติดตาม นอกจากนี้ยังทำให้ได้รับกำลังใจจากตัวละครที่ไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตา ลูกขึ้นมาเยี่ยมรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เสมอ

3. ละครจินตนิมม (Romance)

ละครประเภทนี้มักจะมีพระเอกในดวงใจที่ทุกคนใฝ่หา ซึ่งซ่อนเร้นอยู่ในอุดมคติของทุกคน ซึ่งมักจะหาไม่ค่อยได้ในโลกของความเป็นจริง เช่น พระเอกที่หล่อล้ำ เก่ง ฉลาด ร่ำรวย ชาติตระกูลเลิศเลอ มีความรักมั่นคงต่อหญิงในดวงใจ

ภาพที่ 8.6 ตัวอย่างละครแนวจินตนิยาย

ที่มา <https://pantip.com/topic/37762310/desktop>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 61,

สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

4. ละครเรีงมย์ (Melodrama)

ละครประเภทนี้เป็นละครประกอบเพลง เนื้อหาสาระจะสะเทือนอารมณ์ ขยายอารมณ์จนเกินความเป็นจริงเพื่อความสนุกสนาน ไม่คำนึงถึงเหตุผลมากนัก เช่น ลูกสาวมหาเศรษฐีรักกับเด็กวัด หรือพระเอกต่ำต้อยอยากจนขั้นแค้น ชีวิตช่างตระกำลำบาก มีแต่อุปสรรคไปเสียทุกเรื่อง

5. ละครชีวิตรักอิงนิยายหรือโรแมนติก (Romantic)

เป็นละครที่นำเสนอเรื่องราวความสุขอันเกิดจากความรักที่ผู้คนปรารถนาจะได้พบ มีลักษณะนำพาผู้คนหลบหนีไปจากสภาพความเป็นจริงของชีวิต

ภาพที่ 8.7 ภาพละครแนวรักโรแมนติก

ที่มา <https://www.sanook.com/movie/56957/>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 29 ธ.ค. 58,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

6. ละครแฟนตาซี (Fantasy)

เป็นละครที่นำเสนอเรื่องราวสุดจะเพ้อฝัน เน้นความสนุกสนานตื่นเต้นเกินความเป็นจริง เป็นเรื่องในจินตนิยายที่ผู้เขียนได้ผูกเรื่องราวขึ้นตามจินตนาการของตนเพื่อสร้างความสนุกสนานหรือเน้นความบันเทิงเรีงรมณ์

ภาพที่ 8.8 ละครแฟนตาซี (Fantasy)

ที่มา <https://mgronline.com/drama/detail/9550000000834>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 4 ม.ค. 55,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

7. ละครตื่นเต้นผจญภัย (Adventure)

เป็นละครที่นำเสนอเรื่องราวการผจญภัยไปยังดินแดนที่เต็มไปด้วยเรื่องราวน่าพิศวง มีเหตุการณ์แปลกประหลาดสอดแทรกให้ตื่นเต้นระหว่างการเดินทาง ต้องเผชิญหน้ากับสิ่งที่ลึกลับแปลกใหม่ อย่างที่ไม่เคยเจอมาก่อน

ภาพที่ 8.9 ภาพละครแนวผจญภัย

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=TIpke3kWdqo>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 มิ.ย. 61, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

8. ละครลึกลับสยองขวัญ (Horror)

เป็นละครที่มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับความลึกลับบางประการที่ชวนให้ตื่นเต้น สยองขวัญ เกี่ยวข้องภูตผีปีศาจ วิญญาณลึกลับทั้งดีและร้าย รวมถึง เวทย์มนต์ คาถาอาคม

ภาพที่ 8.10 ละครลึกลับสยองขวัญ (Horror)

ที่มา https://www.youtube.com/watch?list=PLJx-XkJhYuVcTBNCPLZeJ5P1UzUCAIIF7&v=cJTcGfnoBcM&feature=emb_logo, เผยแพร่เมื่อวันที่ 9 พ.ค. 62, สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มี.ค. 63

9. ละครฆาตกรรม (killer)

เป็นละครที่นำเสนอเรื่องราวมรณกรรมของบุคคลที่เกิดขึ้นจากการถูกวางแผนฆาตกรรม ดำเนินเรื่องให้น่าติดตามอย่างตื่นเต้นว่า ตัวละครจะรอดพ้นจากการเป็นเหยื่อได้หรือไม่ ใครจะเป็นเหยื่อรายต่อไป และใครจะหยุดฆาตกรได้ด้วยวิธีการใด

ภาพที่ 8.11 ละครฆาตกรรม (killer)

ที่มา https://www.youtube.com/watch?list=PLOCzWgW2mq-w-shZ68zNkHK2BY5-XTNtx&time_continue=1&v=fyAYZ-5vkl&feature=emb_logo,
เผยแพร่เมื่อวันที่ 29 พ.ย. 60, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

10. ละครการต่อสู้ (Action)

เป็นละครที่นำเสนอเรื่องราวการต่อสู้ระหว่างตัวเอกของเรื่องที่เป็นตัวแทนความดี ซึ่งมีความเก่งความกล้าหาญ เป็นวีรบุรุษผู้ปกป้องคุ้มครอง และตัวร้ายที่เป็นตัวแทนความชั่วร้าย มีความเก่ง ความกล้าในทางเลวร้ายและเป็นปฏิปักษ์ของตัวเอกเสมอ หัวใจสำคัญของเรื่องจะอยู่ที่ฉากการต่อสู้ระหว่างตัวเอกและตัวร้าย

ภาพที่ 8.12 ละครการต่อสู้ (Action)

ที่มา <https://www.metalbridges.com/thai-stick-battling-kom-pheak-fact/>,
เผยแพร่เมื่อวันที่ 11 พ.ย. 60, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

ส่วนประกอบของละคร

เนื่องจากละครเป็นศิลปะการแสดง เพื่อให้เกิดความบันเทิง หรือเพื่อความจรรโลงจิตใจ ซึ่งกว่าจะเป็นละครได้นั้น ต้องผ่านขั้นตอนกลั่นกรองความคิด และการสร้างสรรค์ทั้งเนื้อเรื่อง ตัวแสดง สี แสง เสียง ดนตรีประกอบ เวทีการแสดง และยังมีผู้อยู่เบื้องหลังที่ไม่ได้ปรากฏตัวในการแสดงอีกหลายฝ่าย เช่น ผู้กำกับ ผู้เขียนบท ช่างศิลป์ เป็นต้น จัดเป็นการแสดงที่มีองค์ประกอบหลายประการ

อริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์ชาวกรีก ซึ่งมีอายุราว 2,400 ปีล่วงมาแล้ว ได้จำแนกและลำดับความสำคัญของละครออกเป็น 6 ส่วน ไว้ในหนังสือเรื่อง โปเอททิกส์ (Poetics) ได้แก่

1. โครงเรื่อง (Plot)

โครงเรื่องเปรียบเสมือนชีวิตและวิญญานของบทละคร เป็นการลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีจุดหมาย การวางโครงเรื่องนั้นถือเป็นการวางแผนหรือการกำหนดแนวทางการกระทำของตัวละคร ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น ๆ โครงเรื่องที่ดีจะต้องมีความสมบูรณ์และความยาวเหมาะสม กล่าวคือ ไม่สั้นจนเกินไป อันจะทำให้เนื้อเรื่องไม่สมบูรณ์ครบถ้วน และไม่ยาวจนเกินไป จนเยิ่นเย้อน่าเบื่อ ประกอบไปด้วย ตอนต้น ตอนกลาง และตอนจบ ทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะต้องสัมพันธ์กันอย่างสมเหตุสมผล

2. ตัวละคร การกำหนดลักษณะนิสัย (Character and Characterization)

ตัวละครหมายถึง นักแสดงที่เป็นผู้กระทำ หรือผู้ได้รับผลของการกระทำตามที่ได้กำหนดไว้ในบท ตัวละครแต่ละคนนั้นก็ถูกผู้เขียนบทวางลักษณะนิสัยไว้ กล่าวคือ การที่ผู้เขียนบทละครได้กำหนดให้ตัวละครแต่ละคนมีลักษณะอุปนิสัยเป็นไปตามเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสมของเรื่องราวและเหตุการณ์ และลักษณะนิสัยของตัวละครก็จะมีกำหนดให้พัฒนาไปในแนวทางต่าง ๆ หมายถึงนิสัยหรือเจตคติเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตของตัวละครมีการเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากประสบกับเหตุการณ์ และตัวละครนี้ก็จะทำหน้าที่แปลความหมายของบทส่งสู่ผู้ชมผ่านการแสดงของตน ตัวละครนี้แบ่งออกเป็นสองประเภทคือ ตัวละครที่มีลักษณะแบบตายตัว และตัวละครที่เห็นได้อย่างรอบด้าน

ทั้งนี้ในบทละครจะมีการนำเสนอลักษณะของตัวละครอยู่ 4 วิธี ได้แก่

- 2.1 ผู้เขียนบทจะเป็นผู้เขียนคำบรรยายรายละเอียดของตัวละครแต่ละคน
- 2.2 บทที่เป็นคำพูดของตัวละครนั้น ๆ จะเป็นสื่อนำเสนอลักษณะของตัวละครเอง
- 2.3 บทที่เป็นคำพูดของตัวละครตัวอื่นที่สื่อถึงลักษณะของตัวละครคนใดคนหนึ่ง
- 2.4 พฤติกรรมหรือการกระทำของตัวละครจะสื่อถึงลักษณะของตัวละคร

3. ความคิด (Thought)

ความคิดของละครถือเป็นแก่นของเรื่อง หมายถึง ข้อเสนอที่ผู้เขียนพิสูจน์ว่าเป็นเรื่องจริงจากเรื่องราว และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบทละคร เป็นจุดมุ่งหมายหรือความหมาย (Premise)

ปัจจุบันจะนิยมใช้คำว่า ธีม (Theme) ซึ่งก็คือแก่นหรือแนวคิดหลักของเรื่อง อันจะบอกให้ทราบว่าละครพูดถึงเรื่องอะไร และพูดอย่างไร สาระสำคัญของเรื่องคืออะไร

4. ถ้อยคำ (Diction)

หมายถึง การใช้ภาษาหรือการถ่ายทอดเรื่องราวความคิดหรือจินตนาการของผู้ประพันธ์ ออกมาจากคำพูดของตัวละคร อาจเป็นบทเจรจาเรื่อยแก้ว อันได้แก่ การสนทนากันด้วยภาษาปกติ หรืออาจเป็นบทร้อยกรองอันได้แก่ บทประพันธ์ด้วยกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ก็ได้ การใช้ภาษานี้เป็นศิลปะสำคัญที่จะนำไปสู่การเขียนบทละครที่ดีได้ ซึ่งผู้เขียนต้องวิเคราะห์ว่าบทละครเรื่องที่จะเขียนนั้นเป็นประเภทใด รวมถึงลักษณะ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต้องมีความสัมพันธ์กันกับการใช้ภาษา และการใช้ภาษาจะต้องเหมาะสมกับตัวละคร หรือสถานะของตัวละคร นอกจากนี้ยังใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อถึงลักษณะนิสัยของผู้พูด อันจะโยงไปสู่เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป

5. เพลง (Song)

เพลง หมายถึง ศิลปะการถ่ายทอดเรื่องราวความคิดของผู้ประพันธ์ออกมาเป็นบทเพลงให้ตัวละครร้อง รวมถึงเสียงประกอบที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ บนเวที แม้แต่ความเงียบก็จัดเป็นเพลงชนิดหนึ่งในแง่ของความเป็นละคร การใช้เพลงจะต้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบหลายประการและต้องเป็นส่วนหนึ่งของบทละครเช่นเดียวกับบทเจรจา ไม่ควรนำบทเพลงที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวหรือไม่เหมาะสมกับบุคลิก นิสัยของตัวละครมาแทรกไว้

ในปัจจุบันได้มีการประยุกต์เพลงเข้ามาใช้ในการแสดงละคร โดยหมายรวมถึงเสียงที่ผู้ชมได้ยินทั้งหมดระหว่างการชม ซึ่งได้แก่

5.1 เสียงพูด ซึ่งเป็นเสียงที่นักแสดงได้พูดออกมาตามบทที่ได้กำหนดไว้

5.2 เสียงบทเพลง ซึ่งเป็นเสียงประกอบเพื่อสร้างบรรยากาศ เสียงบทเพลงนี้ประกอบด้วยเสียงขับร้องและเสียงของดนตรี

6. เสียงประกอบ ได้แก่ เสียงน้ำตก ฟังร้อง ฟ้าผ่า เสียงบรรยากาศบทท้องถนน เป็นต้น การเลือกเสียงเพื่อใช้ประกอบในบทละครเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ที่ต้องการความพิถีพิถันในการเลือกสรร เพราะเสียง ไม่ว่าจะเป็นจังหวะ การเน้น ระดับความดัง ระดับความเบา หรือแม้แต่เสียงแห่งความเงียบ เหล่านี้สามารถสร้างอารมณ์ให้กับผู้ชมได้อย่างมาก

7. ภาพ (Spectacle)

บทละครที่ดีนั้นจะต้องมีประเด็นต่าง ๆ ที่ถูกตีความและถ่ายทอดออกมาเป็นภาพ ให้ปรากฏแก่สายตาได้อย่างมีศิลปะ ขวนให้ติดตามชมอย่างเพลิดเพลิน ผู้ทำหน้าที่เขียนบทจะต้องเข้าใจองค์ประกอบที่สำคัญของของบทละครอันได้แก่ “ภาพ” และมองบทบาทของตัวละครออกอย่างชัดเจนทั้งเวลาพูดและไม่พูด ทำให้สามารถสร้างสรรค์บทละครเพื่อศิลปะการแสดงละครได้อย่างแท้จริง และต้องไม่ลืมว่าภาพแม้เพียงภาพเดียวก็สามารถสื่อสารข้อความได้นับพัน โคร่งเรื่อง ตัวละคร ความคิด คือเนื้อหาของบท เปรียบเสมือนจิตวิญญาณที่อยู่ภายใน ขณะที่ภาษา บทเพลง และภาพ ก็เป็นเสมือนร่างกาย ทำหน้าที่สื่อสารสาระที่อยู่ภายในออกมาเสนอต่อผู้ชม

รูปแบบรายการประเภทละครโทรทัศน์

รายการละครโทรทัศน์ เป็นรูปแบบรายการที่นำเสนอเนื้อหาสาระเป็นเรื่องราว ใช้การแสดงตามบทบาทที่ได้กำหนดไว้โดยผู้เขียนบทที่ได้ทำหน้าที่แต่งหรือดัดแปลงขึ้น เพื่อสื่อความหมายเกี่ยวกับ ข้อคิด คติเตือนใจ และความบันเทิง อาศัยองค์ประกอบและเทคนิคทางการละคร ศิลปะการแสดง เทคนิคการถ่ายทำ การตัดต่อลำดับภาพ และการให้เสียงดนตรี เสียงเพลง และเสียงประกอบอื่น ๆ เพื่อให้เรื่องราว มีความสมจริง สร้างความรู้สึกคล้อยตามให้แก่ผู้ชมได้ สามารถสรุปได้อย่างคร่าว ๆ 6 รูปแบบ ดังนี้

1. ละครประเภทพิเศษ (Drama Special)

ละครประเภทนี้ ได้แก่ ละครที่เล่นในวาระโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ หรือวันสถาปนาองค์กรสำคัญ เป็นต้น

ภาพที่ 8.13 ตัวอย่างภาพละครประเภทพิเศษ

ที่มา <https://www.thairath.co.th/content/770602>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 2 พ.ย. 59,

สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิ.ย. 63

2. ละครสั้น (TV. Series)

ละครประเภทนี้เป็นละครที่มีเนื้อหาสั้น ๆ เล่นแต่ละครั้งจะจบภายในเวลา ประมาณ 30 - 60 นาที จะออกอากาศเป็นประจำ เนื้อหาแต่ละตอนจะเป็นแนวเดียวกัน และใช้ผู้แสดงชุดเดียวกัน แต่ เรื่องราวจะเปลี่ยนไป

3. ละครเรื่องยาว (TV. Serials)

ละครเรื่องยาวที่เล่นหลายตอนจบ ประมาณ 20 - 30 ตอน เนื้อเรื่องทั้งหมดเป็นเรื่องเดียวกัน ออกอากาศเป็นประจำ ใช้ผู้แสดงเป็นชุดเดียวกัน ละครแบบนี้รู้จักกันในชื่อ Soap Opera

ภาพที่ 8.14 ภาพละครเรื่องยาว

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=cmASd2y6lxQ>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 2 ต.ค. 57, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

4. ละครสั้นชุดเล็ก ((Mini Series)

ละครชุดเล็ก เป็นละครที่มีเนื้อหาเป็นเรื่องยาวประมาณ 3 ชั่วโมง จำเป็นต้องมีการแบ่งเป็นตอนออกอากาศหลายครั้ง ในช่วงเวลาเดียวกันในวันต่อไป หรือสัปดาห์ต่อไป จนจบเรื่อง มักจะมีความยาวประมาณ 2 - 8 ตอน

5. ละครจบในตอน (Anthology Series/Anthology Drama)

เป็นละครที่จบในตอนเดียว มีความยาวตอนละ 30 - 60 นาที ผู้แสดงอาจไม่ใช่ชุดเดียวกันก็ได้ เรื่องราวแต่ละตอนไม่เกี่ยวข้องกันเลย เช่น รายการฟ้ามีตา เป็นต้น

6. ละครแนวตลกตามสถานการณ์ (Sit-com)

เป็นละครที่นำเสนอสถานการณ์ที่ทำให้ขบขัน จุดตลกเกิดจากความวุ่นวายอลเวง ผิดฝาผิดตัว ส่วนมากจะเป็นแบบบังเอิญ การแสดงก็จะออกทำออกทางมาก เรียกเสียงหัวเราะจากคนดูได้มาก ที่จริงแล้วตลกแบบนี้มักจะแทรกในละครตลกประเภทอื่น ๆ ด้วยเพราะเป็นวิธีการเรียกเสียงฮาที่ได้ผล เช่น ละครบางรักซอยเก้า เรื่องราวจะจบในตอน ใช้นักแสดงชุดเดียวกัน และเล่นบทบาทเดิม เพียงแต่สถานการณ์เปลี่ยนไป

องค์ประกอบสำคัญของละครโทรทัศน์

การสร้างละครโทรทัศน์นั้นองค์ประกอบหลายประการ กว่าจะสำเร็จเป็นละครที่พร้อมออกอากาศนำเสนอผู้ชมนั้นจะต้องผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการบริหารจัดการในส่วนต่าง ๆ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของเรื่อง

ละครแต่ละเรื่องที่จะสร้างและนำเสนอให้ผู้ชมนั้นจะต้องมีวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ชัดเจน เช่น เป็นเรื่องความรัก เรื่องตลก เรื่องสืบสวนสอบสวน และทั้งชื่อเรื่อง เนื้อเรื่อง หรือแก่นของเรื่อง จะต้องสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน

2. ลำดับเรื่องราว

การลำดับเรื่องราว หมายถึง การร้อยเรียงเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างสอดคล้อง อาจเริ่มต้นจากอดีตสู่ปัจจุบัน หรือปัจจุบันสู่อดีต ก็ได้ หรืออาจเริ่มต้นด้วยปัจจุบันเป็นหลักแล้วแทรกสลับสู่อดีตก็ได้ ทั้งนี้ต้องระวังความสับสนของคนดู

3. ฉาก

ฉาก หมายถึง สถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ ห้องนอน ห้องครัว บ้าน หมู่บ้าน ป่าไม้ ภูเขา น้ำตก ทะเล เป็นต้น เพื่อสื่อให้เข้าใจว่าสถานการณ์ต่าง ๆ ตามบทนั้นเกิดขึ้นสถานที่แห่งใด

4. เวลา

หมายถึง กาลเวลา หรือยุคสมัย เป็นสมัยโบราณ สมัยใหม่ หรือกาลสมัยในอนาคตซึ่งเป็นจินตนาการก็ได้ แต่การเดินทางจะต้องสอดคล้องกันระหว่าง กาลสมัย ฉาก เรื่องราว และรายละเอียดต่าง ๆ

5. ภาษา

ภาษา ในที่นี้ หมายถึง การใช้ภาษา สำนวนโวหาร สลีลาการพูดที่เป็นวัจนะภาษา และการสร้างภาพพจน์ การสร้างความหมายโดยวิธีการอื่น อันได้แก่ วัจนะภาษา ให้เกิดขึ้นแก่ผู้ชม โดยภาษาทั้งสองจะต้องสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับฉาก กาลเวลา เรื่องราว และวัตถุประสงค์ของเรื่อง

จากองค์ประกอบของบทละครดังกล่าวก็เป็นเพียงแนวทางบางส่วน ผู้สร้างสรรค์ยังจำเป็นต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้อีกเพื่อให้งานสร้างสรรค์บทออกมาได้ดี ทั้งนี้ศิลปะการละครนั้นได้พัฒนาไปตามเทคโนโลยีและยุคสมัย ดังนั้น องค์ประกอบของละครสมัยใหม่ก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยได้เช่นกัน

ธรรมชาติของละครโทรทัศน์

ธรรมชาติของละครโทรทัศน์ ก็เป็นไปตามธรรมชาติของโทรทัศน์นั่นเอง กล่าวคือมีเรื่องของปัจจัยต่าง ๆ อันเป็นข้อจำกัดเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมด้านผู้ชม

ผู้ดูรายการโทรทัศน์มักจะดูที่บ้าน หรือดูในที่พักอาศัย ไม่ต้องซื้อตั๋วเหมือนภาพยนตร์ และมีโอกาสเลือกรับรายการจากช่องต่าง ๆ มากมาย ดังนั้นเรื่องที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์จะต้องดึงดูด ความสนใจ สามารถดึงดูดผู้ชมให้เฝ้าติดตาม และก่อให้เกิดความน่าทึ่งในตอนต้น ถ้าไม่เช่นนั้นผู้ชมก็จะเปลี่ยนไปดูช่องอื่นแทน หรือปิดโทรทัศน์

2. สภาพแวดล้อมทางการค้า

วิทยุโทรทัศน์มีลักษณะทางการค้าแทรกอยู่ อันได้แก่ การมีภาพยนตร์โฆษณาขึ้นรายการ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างจุดสำคัญที่สุด (climax) หรือจุดที่จะเข้าสู่ความสำคัญ (crisis) ในแต่ละช่วงที่จะมี การโฆษณา เพื่อหยุดผู้ชมไว้กับละครไม่ให้เปลี่ยนไปช่องอื่น โดยเฉพาะในละครโทรทัศน์ประจำวัน หรือละครหลังข่าวที่เป็นตอน ๆ ต่อเนื่องกันทุกสัปดาห์ จำเป็นต้องจบด้วยจุดสำคัญที่สุด หรือจุดที่น่าตื่นเต้นที่สุด เพื่อให้เกิดความอยากติดตาม และอยากรู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น

3. สภาพแวดล้อมด้านเวลา

วิทยุโทรทัศน์มีเวลาจำกัด ประมาณ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง เรื่องมักจะเริ่มต้นขึ้นอย่างรวดเร็ว ควรนำเสนอภูมิหลังของตัวละครแต่ละคนว่าเป็นคนดีหรือไม่ดีอย่างไร เพราะไม่มีเวลามากในการค่อย ๆ นำเสนอ ละครมักจะเริ่มในตอนกลางขององก์ที่สอง แสดงลักษณะของตัวละครอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนช่วงสำคัญที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อจะแสดงให้เห็นถึงบุคลิกของตัวละครแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร

4. ลักษณะทางกายภาพของสื่อโทรทัศน์

โดยสภาพของโทรทัศน์แล้วมีจอขนาดเล็กมาก เมื่อเปรียบเทียบกับจอภาพยนตร์ ไม่สามารถจะนำเสนอภาพในแง่มุมมองอื่นได้มากนัก ดังนั้น กล้องจะทำหน้าที่เลือกภาพให้ว่าควรหรือไม่ควรให้เห็นภาพใดบ้าง นอกจากนี้โทรทัศน์ยังมีลักษณะของความใกล้ชิดกับผู้ชมรายการดังนั้น ภาพใกล้ชิดจึงมีความสำคัญ

การสร้างสรรค์ละครโทรทัศน์จะต้องให้สอดคล้องกับธรรมชาติของโทรทัศน์เสมอ เพื่อให้เกิดผลในทางบวก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจกับธรรมชาติของโทรทัศน์ แล้วทำการสร้างสรรค์ละครให้เหมาะสมกลมกลืนกัน อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จของละครโทรทัศน์ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นมา

ข้อเสนอแนะการเขียนบทละครโทรทัศน์

การเขียนบทละครเป็นการเขียนเพื่อนำไปสู่การผลิตให้ออกมาเป็นละครที่น่าติดตาม การจะผลิตงานออกมาได้ดีมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้เขียนบทเขียนได้ดีเพียงใด ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทก่อน ๆ ว่าบทนั้นเปรียบเสมือนหัวใจของการผลิตรายการ ในการเขียนบทละครโทรทัศน์มีข้อที่ควรพิจารณาดังนี้

1. ผู้เขียนบทต้องคิดออกมาเป็นภาพ

การที่จะต้องคิดออกมาเป็นภาพก็เนื่องด้วยการผลิตละครนั้นเป็นการผลิตเพื่อเสนอผ่านทางวิทยุโทรทัศน์ และองค์ประกอบด้านภาพถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างน้อยร้อยละ 50

2. มีความเข้าใจสื่อที่จะนำเสนอ
ผู้เขียนบทจะต้องทำความเข้าใจว่าละครที่จะผลิตขึ้นมาชิ้นนั้นต้องนำเสนอผ่านทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ ดังนั้น ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงธรรมชาติของวิทยุโทรทัศน์ด้วย
3. ใช้เทคนิคประกอบ
การผลิตละครที่น่าสนใจจะต้องมีการนำเทคนิคต่าง ๆ เข้าช่วย เช่น เทคนิคด้านภาพ เทคนิคด้านเสียง หรือเทคนิคด้านแสง ทั้งนี้เพื่อความสมจริง หรือความน่าตื่นตาตื่นใจ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและเสียง
สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถนำเสนอได้ทั้งภาพและเสียง ดังนั้นการเขียนบทจะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกันของภาพและเสียงด้วย เพราะผู้ชมจะรับรู้ทั้งภาพและเสียงไปพร้อมกัน
5. การใช้ตัวหนังสือประกอบ
ในบางจังหวะหรือบางช่วงบางตอนของละคร เพื่อที่จะเสริมการรับรู้ของผู้ชมก็ควรจะใช้ตัวหนังสือ (Superimpose) ประกอบด้วย
6. คำนึงถึงการสื่อความหมายง่าย
บทที่ดีจะต้องใช้วิธีการสื่อความหมายที่ง่ายในการทำความเข้าใจ โดยในส่วนของนักแสดงที่จะต้องทำความเข้าใจบท ก็จะเข้าใจบทได้ง่าย และในส่วนของผู้รับชมก็จะเข้าใจในเนื้อหาของเรื่องได้โดยไม่ต้องคิดซับซ้อน
7. ความน่าสนใจของเรื่อง
ในการเขียนบทฯ จะต้องเลือกเขียนเรื่องที่น่าสนใจ เพราะเมื่อผลิตเป็นละครนำเสนอผ่านทางวิทยุโทรทัศน์แล้วก็จะได้ละครที่ได้รับความนิยมได้ไม่ยากนัก

หลักการเขียนบทละครโทรทัศน์

การเขียนบทละครนั้นต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางการเขียน ซึ่งทุกคนก็สามารถทำได้ และไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว เช่น ในเรื่องฉากอาจเป็นสถานที่จริง หรือการสร้างขึ้นมาใหม่ เพลงประกอบอาจเป็นดนตรีชนิดใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเรื่อง การเขียนบทละครมีหลักสำคัญในการเขียน ดังนี้

1. โครงเรื่อง
โครงเรื่องต้องมีลักษณะกระชับ ไม่ยืดเยื้อ ดำเนินเรื่องรวดเร็ว มีจุดเริ่มต้นแล้วดำเนินสู่จุดจบอย่างไร โดยแบ่งโครงเรื่องออกเป็นขั้นตอน ดังนี้
  - 1.1 การเริ่มเรื่อง
เป็นการแนะนำผู้ชมให้เข้าใจเนื้อเรื่องและตัวละครที่สำคัญ

1.2 การขยายเรื่อง

เป็นการเดินเรื่องให้เห็นปัญหาอุปสรรคและเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมถึงพฤติกรรมของตัวละครแต่ละคนที่แสดงออกตามสถานการณ์ของเรื่อง

1.3 การพัฒนาเรื่อง

เป็นการแสดงความขัดแย้ง หรือการต่อสู้กับอุปสรรคของตัวละคร ทำให้เรื่องเข้มข้นขึ้นจนถึงจุดวิกฤติ ที่ตัวละครเอกต้องตัดสินใจบางประการให้เด็ดขาด

1.4 การสรุปเรื่อง

หมายถึง บทที่เดินทางถึงจุดจบของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจจบลงด้วยความสุขหรือความทุกข์ ก็ได้

2. ตัวละคร

ไม่ควรมีตัวละครมากเกินไปจนจำเป็น ต้องสมจริง สะท้อนชีวิตของคนจริงออกมาได้

3. ฉากสมจริง

ฉากที่ใช้ประกอบจะต้องมีความสมจริง เหมาะสมกับบท หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่อง

4. ถ้อยคำสนทนา

ถ้อยคำสนทนาจึงคือบทพูดต่าง ๆ ที่ตัวแสดงจะเป็นผู้พูด บทสนทนาจะต้องสมจริง ใช้ภาษาอย่างประณีต เหมาะกับตัวแสดงและบทบาทของตัวแสดงแต่ละคน

ระเบียบปฏิบัติในการเขียนบทละครโทรทัศน์

หมายถึง ธรรมเนียมของการเขียนบทโทรทัศน์ ที่มีวิธีการที่ปฏิบัติต่อกันมา ซึ่งเราจะได้ปฏิบัติตาม ถึงแม้ว่างานเขียนบทจะเป็นงานสร้างสรรค์ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าไม่มีระเบียบแบบแผนใดเลยเป็นแนวทางเลย โดยในที่นี้ได้สรุประเบียบปฏิบัติไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. ระบุรายละเอียดเบื้องต้นของบท

หมายถึง ในการเขียนบทนั้นจะต้องมีหน้าหนึ่งที่ได้ระบุเกี่ยวกับชื่อเรื่องของบท ชื่อของผู้เขียนบท หรือข้อมูลในการติดต่อและข้อมูลตัวแทนที่สามารถติดต่อได้ ในกรณีที่มีตัวแทน

2. การเลือกใช้ตัวอักษร และการกำหนดรูปแบบ

การเขียนบทนั้นนิยมเลือกใช้ตัวอักษรแบบเครื่องพิมพ์ดีด (Courier) ขนาด 12 พอยต์ ต้องตั้งค่าขอบกระดาษและการขึ้นย่อหน้าใหม่ให้เหมาะสมในแต่ละส่วนของสคริปต์ ซึ่งจะทำให้สามารถแยกบทพูดกับบทบรรยายฉากออกจากกันได้ชัดเจน

3. ระบุข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับฉากและตัวละคร

ก่อนการเข้าบทพูดจะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับฉากนั้น ๆ ก่อน ได้แก่ระบุสถานที่ เวลากลางวันหรือกลางคืน เช้าหรือเย็น ชื่อตัวละคร

4. ใช้รูปแบบการเขียนบทที่ถูกต้องตามประเภท
หมายความว่า การเขียนบทจะต้องใช้รูปแบบให้ตรงกับประเภทของบทที่ต้องการเขียน
เช่น การเขียนบทละครทีวีก็ต้องใช้รูปแบบของละครทีวี
5. ไม่เขียนมากจนเกินไป
การเขียนบทละครโทรทัศน์โดยปกติจะมีความยาวประมาณหน้าละหนึ่งนาที ซึ่งก็ไม่ได้
ตายตัวเสมอไป อาจมากหรือน้อยกว่านิดหน่อยก็ได้

ขั้นตอนการเขียนบทละครโทรทัศน์

การเขียนบทละครทางโทรทัศน์นั้นมีขั้นตอนอยู่หลายประการที่จะต้องปฏิบัติ เพื่อให้ได้
บทที่ดีสำหรับนำไปสู่การผลิตเป็นละครโทรทัศน์อย่างสมบูรณ์แบบ ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

1. การเลือกเรื่อง (Story)
การเลือกเรื่องละครนี้เป็นขั้นแรกที่สุดที่ผู้จัดหรือผู้ผลิตจะต้องตัดสินใจพิจารณาคัดเลือก
ว่าจะนำเรื่องราวมาจากบทประพันธ์ บทนวนิยาย แนวคิด ประสบการณ์ เรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง หรือ
เรื่องที่แต่งขึ้นใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมในขณะนั้น

ภาพที่ 8.15 ภาพการเลือกเรื่อง

ที่มา <https://pantip.com/topic/35047689>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 17 เม.ย.59,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2. การกำหนดแก่นของเรื่อง (Theme)
แก่นของเรื่อง หมายถึง สาระสำคัญอันเป็นหลักของเรื่อง ที่ทางผู้ผลิตต้องการนำเสนอ
ต่อผู้ชม ซึ่งอาจซ่อนไว้ในบทสนทนา หรือพฤติกรรมของตัวละคร การดำเนินเรื่องจะต้องสอดคล้อง
และสนับสนุนแก่นของเรื่องโดยตลอด แก่นของเรื่องในละครทางโทรทัศน์ได้แก่ ความรักนิรันดร์
ความรักชาติ ความรักครอบครัว การผจญภัย ชนชั้นทางสังคม ความโลภ ความโกรธ อาฆาต พยาบาท
 เป็นต้น

3. กำหนดโครงเรื่องย่อ (Plot)

โครงเรื่องย่อ เป็นการประมวลเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องทั้งหมดเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในเรื่อง ความขัดแย้ง การคลี่คลาย และจุดจบ โดยเน้นจุดเด่นที่น่าสนใจของเรื่องออกมาอย่างต่อเนื่อง อาจวางโครงสร้างออกเป็นส่วนสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่

3.1 ส่วนเริ่มต้น (Opening Situation)

ส่วนเริ่มต้น เป็นการปูพื้นฐานของเรื่องให้เข้าใจว่าจะมีเหตุการณ์ใด ๆ เกิดตามมาซึ่งเป็นการผูกปมปัญหา

3.2 ส่วนการสร้างความยุ่งยาก (Complication)

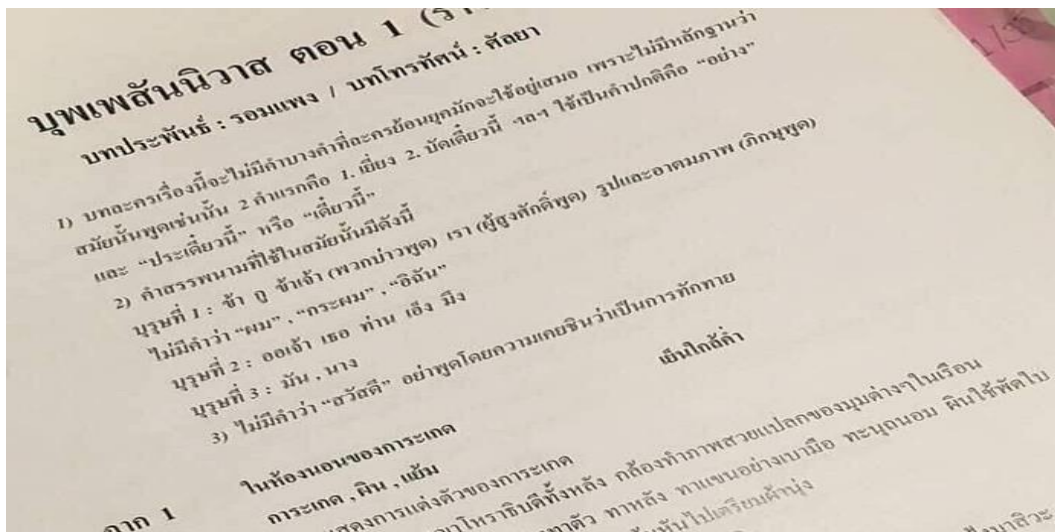
ส่วนนี้เป็นการสร้างความขัดแย้ง การเผชิญกับความยุ่งยากหรืออุปสรรคนานาประการของตัวละคร อาจเป็นความขัดแย้งกับคนอื่น กับตนเอง หรือกับสิ่งรอบข้าง โดยปมขัดแย้งจะต้องแหลมคมลึกซึ้ง และเข้มข้นถึงจุดวิกฤต

3.3 ส่วนวิกฤตสุดยอ (The Final Crisis)

ส่วนวิกฤตสุดยอนี้ เป็นส่วนที่ความยุ่งยากหรือปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มาถึงจุดสูงสุดของเรื่องที่ตัวละครจะต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.4 ส่วนอวสานของเรื่อง (Resolution)

ส่วนอวสานนี้เป็นส่วนที่สถานการณ์ต่าง ๆ ได้มาถึงจุดคลี่คลาย ปัญหาต่าง ๆ ได้สิ้นสุดลง และได้สรุปบทเรียนหรือคติเตือนใจจากเรื่องที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่ต้นจนจบ

ภาพที่ 8.16 ตัวอย่างโครงเรื่องย่อ

ที่มา <https://www.brandbuffet.in.th/2018/03/salaya-sukanivatt-drama-writer-bupesannivas/>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 28 มี.ค. 61, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

4. การขยายความเรื่องย่อ (Treatment)

การขยายความเรื่องย่อ หมายถึง การนำเรื่องย่อมาขยายความในรายละเอียด โดยเรียงเรียงเหตุการณ์ เรื่องราว โดยการกำหนดเป็นตอน ซึ่งแต่ละตอนก็จะมีกำหนดฉากที่ครบสมบูรณ์ มีการกำหนดสถานที่ เวลา เหตุการณ์ และตัวละคร เพื่อเป็นเนื้อหาที่จะนำไปเขียนบทต่อไป ตัวอย่างเช่น สถานที่ได้แก่ ในบ้าน ที่ชายทะเล หรือที่ป่าไม้ ภูเขา และน้ำตก เป็นต้น เหตุการณ์ ได้แก่ ใคร ทำอะไร ทำอย่างไร ทำไมจึงต้องทำ เป็นต้น และเวลา ได้แก่ เช้า สาย บ่าย เย็น กลางวัน กลางคืน เป็นต้น

5. การเขียนบทแสดง (Script Writing)

การเขียนบทแสดงหมายถึง การนำรายละเอียดในแต่ละฉากมาเขียนเป็นบทโทรทัศน์ หรือบทสำหรับการแสดงให้สมบูรณ์ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

5.1 ลำดับเลขที่ของฉาก

ซึ่งต้องกำหนดเป็นเลขที่กำกับลำดับเรื่องก่อนหรือหลัง

5.2 สถานที่

ต้องระบุสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ในแต่ละฉากไว้อย่างชัดเจน เช่น ห้องทุ่ง ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำ ทะเล ชุมชน ในเมือง หรือสถานที่ใด ๆ

5.3 เวลา

เวลาที่เป็นช่วงเกิดเหตุการณ์ของแต่ละฉาก ซึ่งต้องระบุเวลาและความต่อเนื่องของสถานการณ์ไว้อย่างชัดเจน เช่น กลางวัน กลางคืน เช้า สาย บ่าย เย็น เป็นต้น

5.4 ตัวละคร

ในทุกสถานการณ์ของแต่ละฉากจะต้องระบุตัวละครไว้ให้ชัดเจนว่ามีใครบ้าง เพื่อความสะดวกในการจัดลำดับคิวการแสดง เช่น คุณสมชาย บ้าแมน นายสุข เป็นต้น

5.5 บทสนทนา

บทสนทนาเป็นส่วนสำคัญที่สุดของแต่ละฉาก เพราะจะทำหน้าที่บอกให้ทราบถึงเรื่องราว ความเป็นมาของเหตุการณ์ รวมถึงบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่อง เช่น “เฮ้ย ใครอยู่แถวนี้บ้าง ไอ้สุข ยายพวง มานี่เร็วเข้า” “ไม่เกี่ยวกันมั้ง รถใครจะมาจอดตึกขนาดนั้นวะ”

5.6 กิริยาอาการ และอารมณ์ของตัวละคร

เพื่อให้ผู้กำกับหรือนักแสดงเข้าใจบทบาทของตนในบทอย่างชัดเจน ผู้เขียนบทจะต้องระบุรายละเอียดของกิริยาอาการของตัวละครลงไว้ในฉากด้วย แต่ต้องระวังไม่ให้ไปสับสนกับบทสนทนาของตัวละคร เช่น “เสียศุภวัฒน์ สีหน้าโกรธจัด” “เสียศุภวัฒน์วิ่งหน้าตื่นลงมาจากชั้นบน”

ภาพตัวอย่างสคริปต์ละครโทรทัศน์

ฉาก 28 เวลาห้าทุ่มสิบห้านาที / บ้านเสี่ยศุภวัฒน์ / เสี่ยศุภวัฒน์ ตาสุข ป้าพวง คนใช้อื่นๆ ราวสามสี่คน

- LS ชั้นล่างของบ้านฤทธานนท์ มีแสงไฟเปิดสว่าง เห็นเครื่องเรือนเครื่องประดับหรูหรา มีราคา
- กล้องแพนมาทางด้านขวามือ เดินตรงเข้าไปประมาณสิบก้าว เห็นประตูไม้สักบานใหญ่ที่ปิดอยู่ สักครู่ประตูบานนั้นก็เปิดออก เห็นเสี่ยศุภวัฒน์ ชายวัยกลางคนดูภูมิฐาน สวมชุดนอนเปียมาเดินออกมาจากในห้อง
- กล้องเดินตามเสี่ยศุภวัฒน์ไปจนกระทั่งเสี่ยเดินขึ้นบันได
- แสงภาพไว้ที่บันไดสักครู่ จนเห็นภาพเสี่ยศุภวัฒน์วิ่งหน้าตื่นลงมาจากชั้นบน

เสี่ยศุภวัฒน์ (ตะโกนโหวกเหวก) เฮ้ย ใครอยู่แถวนี้บ้าง ไอ้สุข ยายพวง มานี่เร็วเข้า

- LS เห็นเสี่ยศุภวัฒน์ยืนอยู่กลางโถง ตาสุข ป้าพวง คนใช้อื่นๆ วิ่งหน้าตื่นเข้ามาจากมุมต่างๆ ของบ้านมายืนอยู่หน้านายอย่างพร้อมเพรียง แต่ไม่มีพงษ์

เสี่ยศุภวัฒน์ ลูกแก้วไม่อยู่บนห้อง หายไปไหนก็ไม่รู้ ใครเห็นลูกแก้วบ้างวะ

- คนใช้แต่ละคนพากันตกใจกันไปหมด ไม่มีใครตอบคำถามนายได้ จนเวลาผ่านไปสักครู่ เด็กรับใช้คนหนึ่งเหมือนจะนึกขึ้นได้

คนรับใช้ 1 จะว่าไป ตอนซึกสี่ทุ่ม หนูได้ยินเสียงรถมอเตอร์ไซค์มาจอดที่หน้าบ้านนะคะ

ตาสุข ไม่เกี่ยวกับมั้ง รถใครจะมาจอดตึกขนาดนี้นะ

- คนรับใช้ 1** ฉันท้าว่าอาจเกี่ยวกับนะตา เสียงรถคึกๆ เหมือนรถของพี่ณัฐเลย พี่ณัฐอาจมารับคุณหนูลูกแก้วไปซึ่รถเล่นก็ได้ (พูดแล้วนึกขึ้นได้ว่าไม่ควรพูด รีบยกมือปิดปาก แต่ไม่ทันแล้ว)

- ภาพตัดมาที่เสี่ยศุภวัฒน์ สีหน้าโกรธจัด

ภาพที่ 8.17 ภาพตัวอย่างสคริปต์ละครโทรทัศน์

ที่มา <http://www.boysapolclub.com/Forums/index.php?topic=2331.0>,

เผยแพร่เมื่อวันที่ 22 ก.ย. 54, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

สรุป

ละครคือศิลปะการแสดงที่เลียนแบบธรรมชาติในชีวิตจริงของมนุษย์ เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ หรือจินตนาการ ทั้งนี้ก็เพื่อความบันเทิงเรีงรมย์ เพื่อความรู้ เพื่อเป็นคติสอนใจของมนุษย์เอง โดยละครนั้นมีหลายประเภท เช่น ประเภทโศกนาฏกรรม ที่ในที่สุดแล้วผู้ชมจะสะเทือนใจสะเทือนอารมณ์ไปกับการแสดงซึ่งมักจะจบลงด้วยความหายนะของตัวเอกในเรื่อง และประเภทสุขนาฏกรรม ที่มีการดำเนินเรื่องด้วยความสนุกสนาน ผู้ชมก็จะอิมเมมไปกับความสุขของตัวเอกในเรื่องที่ประสบความสำเร็จหรือความสุขหลังจากได้ฝ่าฟันกับอุปสรรคต่าง ๆ นานา เป็นต้น ในอีกแง่มุมหนึ่งละครก็เป็นเงาสะท้อนสังคม ที่สามารถทำให้สังคมได้มองเห็นตัวเองทั้งในด้านบวกและด้านลบ ที่สามารถนำมาสู่การปรับปรุงแก้ไขตนเองได้ ในการเขียนบทละครทางโทรทัศน์นั้น มีขั้นตอนหลายประการ ก่อนอื่นต้องศึกษาประเภทของละครและส่วนประกอบของละครเสียก่อนว่ามีอะไรบ้าง นอกจากนี้ยังต้องทำความเข้าใจในรูปแบบของรายการประเภทละครโทรทัศน์ องค์ประกอบสำคัญแล้วศึกษาหลักการ ระเบียบปฏิบัติในการเขียน และขั้นตอนของการเขียนบท ทั้งนี้ที่สำคัญอย่างยิ่งก็เพื่อให้การเขียนบทออกมาดี ซึ่งจะนำไปสู่การผลิตรายการละครให้มีคุณภาพ เป็นที่ประทับใจแก่ผู้ชม

แบบฝึกหัด

1. ให้อธิบายความแตกต่างระหว่างละครโศกนาฏกรรมกับละครสุขนาฏกรรม
2. ให้อธิบายองค์ประกอบของละครตามแนวของอริสโตเติล
3. ให้อธิบายถึงรูปแบบรายการประเภทละครโทรทัศน์
4. ให้อธิบายธรรมชาติของละครโทรทัศน์
5. ให้อธิบายขั้นตอนการเขียนบทละครโทรทัศน์
6. ให้อธิบายวิเคราะห์ความรุนแรงของเนื้อหาบทละคร
7. ให้นักศึกษาเปรียบเทียบละครยุคปัจจุบันกับละครในอดีต

เอกสารอ้างอิง

ความหมายของละครโทรทัศน์ (ออนไลน์). (2556). สืบค้นจาก :

<http://tanpung1.blogspot.com/> [10 พฤษภาคม 2560]

ชัยพร ธรรมโยธิน. **ความรู้เกี่ยวกับการเขียนบทเบื้องต้น** (ออนไลน์). สืบค้นจาก :

[sites.google.com /site/chaipon4256/](https://sites.google.com/site/chaipon4256/) [15 กันยายน 2560]

ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2554). **ปฏิบัติการการผลิตรายการละครโทรทัศน์.**

เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการโทรทัศน์ชั้นสูง. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

_____ . สันติ เกษมสิริทัศน์. (2558). **การสร้างสรรค์ละครโทรทัศน์.**

เอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

นภาศล เพ็ญแสวง. (2559). **การเขียนบทโทรทัศน์** (ออนไลน์). สืบค้นจาก :

[https://prezi.com /q3lezin52gfv/8/](https://prezi.com/q3lezin52gfv/8/) [10 พฤษภาคม 2560]

นราพร สังข์ชัย. (2551). **บทละครโทรทัศน์ไทย** : กระบวนการคิดสร้างสรรค์และเทคนิค. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

วิธีการเขียนบทละคร. (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <https://th.wikihow.com> [10 พฤษภาคม 2560]

วิธีการเขียนบทละครโทรทัศน์. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :

[http://www.boysapolclub.com /Forums/index.php?topic=921.0](http://www.boysapolclub.com/Forums/index.php?topic=921.0)

[20 พฤษภาคม 2560]

องค์ประกอบละครไทย (ออนไลน์). (2558). สืบค้นจาก :

[http://arkotheseries.blogspot.com /2015/10/blog-post.html](http://arkotheseries.blogspot.com/2015/10/blog-post.html)

[19 พฤษภาคม 2560]

Dancyger, Ken. and Rush, Jeff. (2013).

Alternative Scriptwriting Beyond the Hollywood Formula. New York ;
Focal Press.

Joseph A. Devito. (2013). **The Nonverbal Communication.** Iowa :

Kendall Hunt Publishing.